

Flest eldre kvinner

Flest gutter født

Hvert år fødes det litt flere gutter enn jenter – ca. 105 gutter per 100 jenter. Men på grunn av mennenes høyere dødelighet blir dette forholdstallet etter hvert utjevnet. Ved 60 års alder er antallet menn og kvinner omtrent likt, og deretter øker kvinneoverskuddet raskt. Ved 85 år er det om lag dobbelt så mange kvinner som menn.

Kvinner nesten fem år eldre

Kvinnenes lavere dødelighet innebærer at de lever i underkant av fem år lenger enn menn. En nyfødt gutt kan i dag forvente å bli 78,3 år, ei jente 83,0.

Etter annen verdenskrig var forskjellen i levealder mellom kvinner og menn i overkant av tre år. Deretter økte den, særlig fordi hjerte- og kardødéligheten blant menn steg.

I begynnelsen av 1980-årene var aldersforskjellen økt til nesten sju år. Deretter har den sunket til under fem år, blant annet på grunn av den synkende dødeligheten av hjerte- og karsykdommer hos menn.

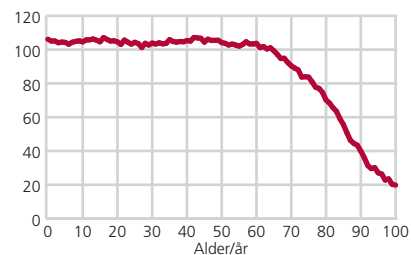
I befolkningsframskrivingene fra 2009 forventes levealderen å stige markert også i årene framover: I alternativet som forutsetter middels økning, antas en gutt som fødes i 2060 å ha en forventet levealder på 87,1 år, mens ei jente kan forvente å leve i 90,3 år. Kjønnsforskjellen blir altså ytterligere redusert – til om lag tre år.

Norske kvinner ikke lenger eldst

Fram til tidlig på 1980-tallet hadde norske kvinner den høyeste forventede levealderen i verden. I dag kan kvinner i en rekke land regne med å leve lenger. På toppen finner vi japanske kvinner med en forventet levealder på nesten 86 år, mens den i Norge er på 83. Også mange andre kvinner (både enkelte søreuropeiske og nordiske) blir nå eldre enn sine norske søstre.

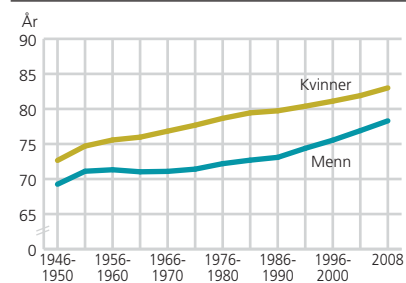
Kjønnsforskjellene i levealder varierer mellom de ulike landene. Island og Sverige har minst forskjell i forventet levealder i Europa, kvinner lever her fire år lenger enn menn. Finland utmerker seg med en større kjønnsforskjell i levealder sammenlignet med andre nordiske land, like stor som i noen av de søreuropeiske landene, sju år. De baltiske landene har de største kjønnsfor-

Antall menn per 100 kvinner. 2009

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Forventet levealder ved fødselen for kvinner og menn

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Forventet levealder ved fødselen i utvalgte land. 2007

	Kvinner	Menn
Japan ¹	85,8	79,0
Frankrike	84,8	77,6
Sveits	84,4	79,5
Spania	84,3	77,8
Italia ¹	84,2	78,5
Island	83,4	79,6
Sverige	83,1	79,0
Finland	83,1	76,0
Østerrike	83,1	77,4
Norge	82,9	78,3
Tyskland	82,7	77,4
Belgia	82,6	77,1
Nederland	82,5	78,1
Portugal	82,2	75,9
Hellas	81,8	77,1
Storbritannia	81,8	77,6
Danmark	80,6	76,2
Polen	79,8	71,0
Estland	78,8	67,2
Litauen	77,2	64,9
Latvia	76,5	65,8
Russland ¹	73,2	60,4

¹ 2006.

Kilde: Eurostat. Japan: Japan Statistical Yearbook. Russland: OECD Factbook.

skjellene i levealder i EU, her lever kvinnene elleve og tolv år lenger enn mennene. Russiske kvinner og menn lever kortere enn kvinner og menn i EU-land, og kjønnsforskjellen er også noe større enn i Baltikum.

Eldreboelgen: Flest kvinner

Vi har lenge hørt snakk om den kommende eldreboelgen. Men på en måte kan vi si at den allerede er her: Mens det i 1950 var vel 8 prosent av befolkningen som var 67 år og eldre, er andelen i dag nærmere 13. Først omkring 2020 vil andelen øke ytterligere, til 15 prosent, og til 22 i 2060.

Med minkende forskjeller i levealder vil den eldre delen av befolkningen i framtiden bli litt mindre kvinnedominert, selv om kvinnene fortsatt vil være i flertall.

Mobile kvinner

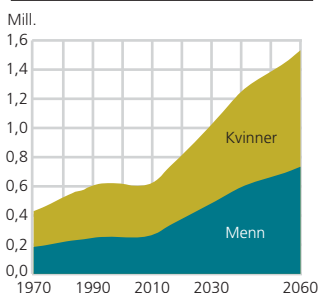
På landsbasis er det altså litt flere menn enn kvinner opp til 60 års alder, men det finnes likevel store regionale forskjeller i enkelte aldersgrupper. Dette henger sammen med menns og kvinners ulike flyttemønstre: Unge kvinner flytter, mens menn oftere blir boende. Kvinner flytter fra de minst sentrale kommunene til tettsteder og byer, noe som resulterer i et kvinneunderskudd i denne aldersgruppen i fraflyttingsområdene.

På landsbasis er det et kvinneunderskudd på 4 prosent i aldersgruppen 20-39 år (104 menn per 100 kvinner). Men dette varierer mye mellom ulike typer kommuner. Mens det i landbruks- og fiskerikommuner i 2009 var om lag 108 menn per 100 kvinner i denne aldersgruppen, var det en jevnere kjønnsbalanse i sentrale tjenesteytingskommuner, med 102 menn per 100 kvinner.

Ser vi på enkeltkommuner, blir forskjellene enda større: I én kommune bor det dobbelt så mange menn som kvinner i alderen 20-39 år (207 per 100 kvinner), mens det i andre enden av skalaen er én kommune med et stort mannsunderskudd, bare 68 menn per 100 kvinner. Dette er imidlertid spesielle tilfeller. I de fleste andre kommunene varierer det mellom 90 og 130 menn per 100 kvinner.

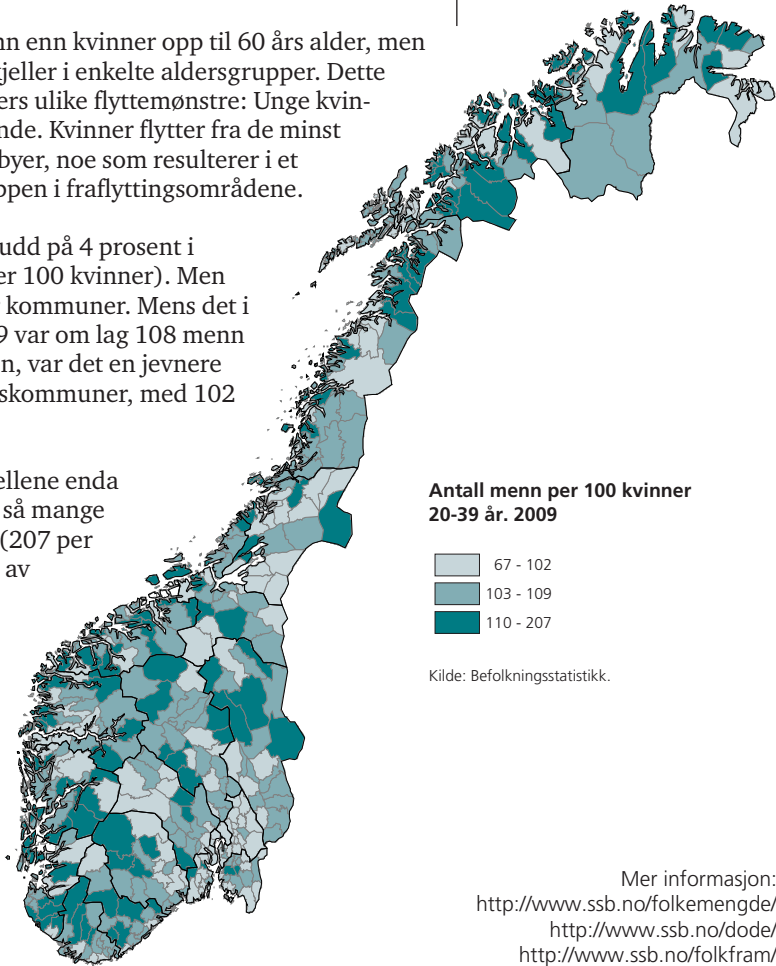
Fordi kjønnsproporsjonen i utgangspunktet er litt skjev, er det langt flere kommuner som har et mannsoverskudd enn det er kommuner med kvinneoverskudd.

Eldreboelgen: Antall kvinner og menn 67 år og over¹

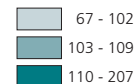

¹ Framskrivning basert på middels nasjonal vekst (Alternativ MMMM).

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Antall menn per 100 kvinner 20-39 år, 2009

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Mer informasjon:
<http://www.ssb.no/folkemengde/>
<http://www.ssb.no/dode/>
<http://www.ssb.no/folkfram/>